

Het Belevingsonderzoek Duits

Een inleiding op het onderzoek

Achtergrond - 7 april 2011

Het Duitsland Instituut Amsterdam (DIA) heeft in 2010 in opdracht van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) een onderzoek uitgevoerd naar de beleving van het vak Duits onder Nederlandse scholieren. In dit dossier geven wij een overzicht van de resultaten van het onderzoek en houden wij u op de hoogte over de laatste ontwikkelingen. Hieronder volgt een inleiding op het onderzoek

Achtergrond bij het onderzoek

In 1993 bleek uit het zogenoemde Clingendael-onderzoek dat Nederlandse jongeren een uitermate negatief beeld hadden van Duitsland, Duitsers en de Duitse taal én dat zij beschikten over een geringe kennis van het land. Dit stadium lijkt te zijn gepasseerd. Kranten berichten regelmatig dat Duitsers nu onze favoriete burenen zijn.

Een positief Duitslandbeeld zou kunnen leiden tot een beter imago van het vak Duits en een goede positie van de Duitse taal in Nederland. Dit is niet het geval. Het aantal scholieren en studenten Duits is dramatisch laag. Het vak Duits verkeert in het hoger onderwijs en op lerarenopleidingen in een zorgelijke toestand. Ook het gebruik van de Duitse taal in andere opleidingen en studies is sterk afgenomen. Hoewel de afnemende belangstelling voor talenstudies een algemene tendens is, is gezien de bijzondere rol die Duitsland voor Nederland inneemt in dit onderzoek alleen naar het vak Duits gekeken.

Belang van kennis van de Duitse taal

Geringe interesse voor het vak Duits in het voortgezet onderwijs en voor een studie van de Duitse taal heeft grote consequenties. Een groot tekort aan bevoegde docenten Duits in het voortgezet onderwijs is op korte termijn onvermijdelijk. En ook het bedrijfsleven uit zijn zorgen over het gebrek aan kennis van de Duitse taal en cultuur onder Nederlanders. Nederland exporteerde in 2010 voor bijna 90 miljard euro naar Duitsland, meer dan naar Frankrijk, Engeland en de Verenigde Staten samen en bijna 20 keer zo veel als naar China. Door de gebrekkige kennis van de Duitse taal loopt het Nederlandse bedrijfsleven jaarlijks tot acht miljard euro aan inkomsten mis. Het belang van Duitsland voor Nederland

en in Europa is zo veel groter dan van andere landen, dat we het ons domweg niet kunnen permitteren geen goede kennis van Duitsland en de Duitse taal in huis te hebben.

Het onderzoek

Op veertien scholen in heel Nederland hebben in totaal 1.071 leerlingen uit de derde en vierde klas HAVO/VWO digitale vragenlijsten ingevuld. Van de deelnemende scholen ligt 20 procent in de Duits-Nederlandse grensstreek, 48 procent in de Randstad en 32 procent in overige delen van Nederland. Ook zijn diepte-interviews afgenomen onder leerlingen uit klas 3 en 4 (met en zonder Duits in hun vakkenpakket) en onder HBO-studenten op de lerarenopleiding Duits.

Het onderzoek wil antwoord geven op de volgende vragen:

- * Is het belang van de Duitse taal voor bijvoorbeeld de Nederlandse economie wel doorgedrongen tot scholieren in het voortgezet onderwijs?
- * Wat is het imago van de Duitse taal?
- * Hoe ziet de praktijk van het onderwijs op Nederlandse scholen er uit?
- * Welke ideeën en verbeterpunten hebben leerlingen zelf ten aanzien van het onderwijs Duits?

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/3024/het-belevingsonderzoek-duits>